These are the rules as received by משה at Sinai – הלכתא¹ נינהו

OVERVIEW

The גמרא באסוווים explained that the reason a שטר מכר is written by the seller (the מקנה) and a (קונה is written by the husband (the קונה) is because it is הילכתא נינהו. This term (usually) means that it is a הלכה למשה מסיני and therefore no questions can be asked. תוספות resolves some difficulties with this interpretation and also offers an alternate interpretation.

asks: תוספות

- מימה כיון דהלכתא נינהו למה לי קרא דויצאה והיתה שהאשה נקנית בשטר 1t is astounding! Since these are שטר למשה מסיני (that a שטר קידושין is written by the husband, and a שטר מכר is written by the seller), then why is the of ויצאה והיתה of ויצאה והיתה necessary to teach us that a woman can be acquires through a שטר, when we know this from the הלל"מ

מוספות answers:

ויש לומר דשטר מכר לחוד הוי הלכתא –

And one can say; that the הלכה למ"מ applies only to a שטר מכר (that the מקנה writes the שטר מכר , for we derive קידושין from ויצאה והיתה - ויצאה והיתה הידושין בשטר - +

ושטר קידושין נפקי מכי יקח דבעל כותבו⁴ ודמי⁵ למכר –

And we derive that the husband writes the שטר קידושין from the פסוק of cand it is [not] similar to a sale).

מוספות anticipates and resolves a difficulty with this answer:

אף על גב דקאמר הלכתא נינהו לשון רבים לאו אתרוייהו קאי – אף על גב דקאמר נינהו לשון רבים לאו לינהו לשון רבים לאו אחרוייהו למ"מ And even though the גמרא stated 'they are derived from a 'הלכה 'in the plural (indicating both מכר מכר מיד און), nevertheless we are forced to say that the גמרא is not referring to both of them (but rather only to שטרי מכר) -

וכהאי גוונא אשכחן בריש בנות כותים (נדה לב,ב) דקאמר הי קרא והי הלכתא –

-

¹ See רש"י ד"ה הלכתא.

 $^{^2}$ בדרים (תצא) דברים. See the גמרא previously on ה,א תוספות is asking why the גמרא לפרועes קידושין from is not asking why the פסוק writes ויצאה והיתה ויצאה והיתה ניצאה והיתה אויצאה והיתה שלון.

 $^{^3}$ Once there is a שטר הלל"מ that the husband writes the שטר קידושין then it is obvious that a woman can be acquired with a שטר.

⁴ The words כי יקח indicate that the husband is acquiring therefore he writes and gives the אשה to the אשה. Even though כי יקח refers (primarily) ני יקח, nevertheless we assume that all acquisitions of an אשה (including מהרש"א are similar in that the קנין א בעל מוצר מוספות הרא"ש ד"ה הכא מהרש"א See מהרש"א בעל מוספות הרא"ש ד"ה הכא מהרש"א.

⁵ The commentaries delete these two words ודמי למכר. Others are ולא דמי למכר' that '.

⁶ The גמרא there discusses the source for two laws and בכת concluded that הלכתא נינהו. The גמרא immediately asks which (of these two) is derived from a פסוק and which from a הילכתא נינהו; despite that רבא used the plural 'הלכתא נינהו'. This proves that הילכתא נינהו may mean only one is.

And we find something similar in the beginning of פרק בנות כותים where the ממרא asked which one is derived from a בסרק and which one is a הלמ"מ.

asks: תוספות

- אך קשה דלקמן (דף כו,א) גבי שדה קבעי מנין שנקנית בשטר However there is a difficulty; for later concerning a field the גמרא inquires, from where do we derive that a field is acquired through - שטר שטר ואייתי קרא דכתיב ואקח את ספר המקנה -

And the גמרא גמרא **cites the פסוק of ואקה את ספר המקנה.** According to our גמרא there is no need for a מכרא since it is a הללמ"מ! However from that גמרא it seems that there is no for otherwise why do they cite the פסוק!

מוספות answers:

-⁸ושמא יש לומר דכיון דההוא קרא לא הוי אלא מדברי קבלה אין להקפיד בכך And perhaps one can say; that since that פסוק which is cited is merely from the words of the prophets and not from the תורה we should not be concerned about it.

תוספות offers an alternate solution:

אי נמי יש לפרש הלכות מדינה כלומר מנהג היה כך⁹:

Or you may also explain the term הלכתא to mean it is the laws of the country, meaning that it was customary to do it in this manner, but it does not mean that it is a הללמ"מ.

<u>SUMMARY</u>

There is a שטר הללמ"מ. We derive from כי יקח We derive from שטר. We that the husband writes the שטר Alternately the writer of a שטר was determined by the prevailing custom; which is that the seller writes it.

THINKING IT OVER

- 1. תוספות answers that there is no concern if the נביא mentions the הלמ"מ. Why however does the תוספות (cited by חוספות) mention the נביא (which is [merely] and not the הלמ"מ? 10
- 2. When תוספות answered מנהג היה מש was he referring to קידושין or only to מכר מכר $?^{11}$

_

 $^{^{7}}$ ירמיהו לב.יא.

⁸ We can accept that the תורה (but not the תורה) repeats and substantiates (for us) the הלכה למ"מ. See 'Thinking it over' # 1.

⁹ The קנין שטר is derived from a פסוק; however it was not specified as to who should write it, and the custom decided who would write the שטר. See 'Thinking it over' # 2.

 $^{^{10}}$ See אמ"ה footnote # 191 and גה"ה בא"ד דכיון.

¹¹ See נח"מ בד"ה בא"ד כלומר.